

[Landbrugsministeren.]

kan arrangere sig så praktisk som muligt, uden at afstændene mellem dem, der deltager i et sådant traktorlag, bliver altfor store.

Jeg vil gerne sige tak for den velvilje, hvormed man har modtaget lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Carl Petersen: Jeg tillader mig at foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 15 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om oprettelse og supplering af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven — (Vedrørende aflevering af jord) [af Carl Petersen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 4081; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2422).

Formanden: Sammen med denne sag foretages også næste punkt på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om tillæg til statshusmandsloven [af Aage Fogh m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 4091; fremsættelsen findes i tidenden sp. 2465).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Landbrugsministeren (Sønderup): Det foreliggende lovforslag, fremsat af det ærede medlem hr. Carl Petersen m. fl., angår statens erhvervelse af jord til de af statshusmandsloven omfattede formål. Efter den gældende lovgivning sker statens jorderhvervelse til dette formål i det væsentlige ved køb i det åbne marked, ved jordafståelse som compensation for lettelser i henhold til den almindelige landbrugslovgivning og ved udnyttelse af statens forkøbsret til visse landbrugsejendomme ved ejerskifte udenfor den nærmeste families kreds.

Lovforslaget går ud på, at der til disse erhvervelsesmetoder føjes endnu en, nem-

lig ekspropriation. Der foreslås to ekspropriationsregler. Den ene drejer sig om de tilfælde, hvor tillægsjord til et mindre landbrug ikke indenfor en rimelig tid kan påregnes tilvejebragt på anden måde. Jorden skal da efter forslaget kunne eksproprieres fra en anden ejendom, hvis den kan afgives herfra uden betydelige ulemper for arealets ejer eller bruger. For ekspropriation fra en ejendom, der er helt eller delvis noteret som landbrug, foreslås den begrænsning, at restejendommen skal beholde et grundbeløb på mindst 35 000 kr. Er arealet ikke noteret eller vurderet under en landbrugsejendom, gælder ingen sådan begrænsning. Ekspropriationen kan efter lovforslaget foretages når som helst og er således ikke som forkøbsretten knyttet til den situation, hvor ejendommen overgår fra en ejer til en anden. Ekspropriationen forudsætter en henvendelse fra den landmand, der ønsker tillægsjord.

Den anden ekspropriationsregel angår landejendomme over 56 000 kr.s grundbeløb, altså ejendomme, som uden tinglysning omfattes af statens forkøbsret, og ekspropriationen skal kun kunne anvendes i de tilfælde, der er undtaget fra forkøbsretten som følge af, at erhververen er den hidtidige ejers nære pårørende. Denne ekspropriationsregel tager ifølge lovforslaget fortrinsvis sigte på at fremskaffe jord til oprettelse af nye selvstændige brug. Den harmonerer knap nok med jordlovenes hidtidige administration, hvorefter man, når der har været et aktuelt behov for tillægsjord, har bestræbt sig for at tilfredsstille dette behov forlods. Jeg kan knap nok tro, at det er forslagsstillernes mening, at man foretrækker at oprette nye brug på de eksproprierede arealer, hvis disse er egnede til at tilfredsstille et rimeligt stedligt behov for tillægsjord til bestående indeklemte brug.

For ekspropriationsretten skal ifølge lovforslaget gælde den begrænsning, at jorden uden betydelig ulempe skal kunne fraskilles ejendommen. Endvidere foreslås visse grænser, beregnet efter grundbeløb, for ekspropriationens omfang, således at der kan eksproprieres en femtedel af ejendommens jord, hvis restejendommen bevarer mindst 100 000 kr. i grundbeløb, ellers en tiendedel af jorden, dog således, at restejendommen i det højeste må nedbringes til 56 000 kr.s grundbeløb. Den foreslåede ekspropriations-